



Susidūrėte su atleidimu iš darbo dėl etatų mažinimo?

Mes Jums padėsime, suteikdami visą reikiamą pagalbą ir duodami patarimų.

Atleidimas iš darbo dėl etatų mažinimo gali būti vienas iš sunkiausių ir didžiausių stresą keliančių dalykų gyvenime. Suprantama, kad tokia situacija gali kelti baimę ir nežinią, ką daryti toliau. Laimei, „PACE“ gali Jums padėti.

„PACE“ (angl. *Partnership Action for Continuing Employment*) yra Škotijos vyriausybės iniciatyva, padedanti spręsti keblumus, susijusius su atleidimu iš darbo dėl etatų mažinimo. „PACE“ vienija įvairias organizacijas, kurių tikslas yra teikti konsultacijas ir rekomendacijas, kurių Jums gali prireikti, jei buvote atleistas (-a) iš darbo arba jeigu Jums gresia atleidimas iš darbo dėl etatų mažinimo. Mes galime Jums padėti apgalvoti situaciją, kurioje atsidūrėte, apsvarstyti įvairias galimybes ir padėti priimti Jūsų atžvilgiu teisingiausią sprendimą.

Šiame informaciniame lankstinuke glaustai pateikiami svarbiausi nemokami ir nešališki patarimai ir rekomendacijos. Atsižvelgiama į penkis svarbiausius sritis:

- 1 kaip suprasti atleidimo iš darbo procesą, savo teises ir galimybes;
- 2 kaip išsiaiškinti, kokios išmokos Jums gali priklausyti;
- 3 kur gauti praktiškų patarimų apie naujo darbo paieškas;
- 4 kaip nustatyti mokymosi ir kvalifikacijos kėlimo galimybes;
- 5 kaip pradėti savo verslą.

Škotijos vyriausybės vardu „PACE“ programos įgyvendinimui vadovauja Škotijos įgūdžių plėtros agentūra (angl. *Skills Development Scotland*). Norėdami gauti daugiau informacijos apie visas „PACE“ paslaugas, skambinkite mūsų pagalbos linijos numeriu 0800 917 8000 arba apsilankykite internetinėje svetainėje redundancyscotland.co.uk.



1. Atleidimo iš darbo dėl etatų mažinimo proceso, savo teisių ir galimybių supratimas

Konsultavimo, sutaikinimo ir arbitražo tarnyba „Acas“ (angl. *The Advisory, Conciliation and Arbitration Service*)

Konsultavimo, sutaikinimo ir arbitražo tarnyba teikia konfidencialias konsultacijas ir rekomendacijas darbdaviams, darbuotojams ir jų atstovams visais su darbo santykiais ir teisėmis susijusiais klausimais, įskaitant išeitines išmokas, patį atleidimo iš darbo procesą ir nesąžiningą atleidimą. Apsilankykite acas.org.uk arba skambinkite **0300 123 1100**.

Nemokumo tarnyba (angl. *The Insolvency Service*)

Jeigu Jūsų darbdavys tapo nemokus, Nemokumo tarnyba gali Jus pakonsultuoti, kokios išeitinės išmokos galite prašyti, kada ji turi būti išmokėta, kiek neišmokėtų atlyginimų galite reikalauti, kokių skolų gražinimo galite reikalauti, ir kaip Jums padėti gali Išeitinių išmokų dėl etatų mažinimo biuras (angl. *Redundancy Payments Office*). Apsilankykite gov.uk/your-rights-if-your-employer-is-insolvent.

Didžiosios Britanijos pajamų mokesčių ir maitų departamentas (angl. *HMRC*)

Yra galimybė atgauti kažkiek sumokėto pajamų mokesčio. Tokia galimybė atsiranda, jei išėjote į pensiją, grįžote į studijas arba netekote darbo. Apsilankykite gov.uk/claim-tax-refund arba skambinkite **0300 200 3300**.

Taip pat per mėnesį nuo darbo pradžios arba pabaigos apie tai turėtumėte informuoti Mokesčių kredito biurą (angl. *Tax Credit Office*), nes tai gali turėti įtakos Jūsų pateiktam prašymui dėl mokesčių atgavimo. Skambinkite telefonu **0345 300 3 900**.

Škotijos profesinių sąjungų kongresas (angl. *The Scottish Trades Union Congress*)

Jei esate profesinės sąjungos narys (-ė), jūsų sąjunga gali jums atstovauti ir jus konsultuoti įvairiais klausimais, įskaitant susitaikymą su jūsų atleidimu. Profesinės sąjungos siekia:

- užtikrinti, kad gautumėte didžiausią įmanomą kiekį informacijos;
- padėti rasti kitą tinkamą darbą ir kvalifikacijos kėlimo galimybių;
- apsaugoti jūsų teises, užtikrinant sąžiningą atrankos procedūrą ir atlygį.

Jei nesate profesinės sąjungos narys (-ė), bet norėtumėte gauti informacijos apie profesinių sąjungų narių teises arba prisijungti prie profesinės sąjungos, apsilankykite internetinėje svetainėje stuc.org.uk arba skambinkite **0141 337 8100**.



Konsultacijų finansiniais klausimais tarnyba (angl. *Money Advice Service*)

Jeigu Jus neramina Jūsų finansinė situacija, galite pasikalbėti su Konsultacijų finansiniais klausimais tarnyba. Tai yra nemokamų, valstybės lėšomis finansuojamų ir nepriklausomų paslaugų tarnyba, galinti Jums suteikti informacijos, kaip tvarkytis su savo finansais. Informaciją ir rekomendacijas iš jų galite gauti internetu arba telefonu. Šios tarnybos darbuotojai suteiks Jums individualiai pritaikytas finansines rekomendacijas, padėsiančias Jums priimti gerai apgalvotus sprendimus, kad ir kokios bebūtų Jūsų aplinkybės. Apsilankykite **moneyadviceservice.org.uk** arba skambinkite **0800 138 7777**.

2. Išsiaiškinimas, kokios išmokos priklauso

Darbo birža (angl. *Jobcentre Plus*)

Apsilankykite **gov.uk/benefits-calculators** ir sužinokite detalią informaciją apie visas galimas išmokas, įskaitant ir bendrosios paskirties kreditą (angl. *Universal Credit*).

Bendrosios paskirties kreditas yra išmoka, padėsianti padengti kažkiek pragyvenimo išlaidų. Jeigu turite pateikti prašymą, turite tai daryti internetu. Apsilankykite **gov.uk/universal-credit** arba, jeigu Jums reikalinga pagalba teikiant prašymą internetu, kreipkitės į bendrosios paskirties kredito pagalbos liniją telefonu 0800 328 5644 arba tekstiniu telefonu 0800 328 1344.

Jeigu Jūs dirbate ir sumokėjote pakankamai valstybinio draudimo įmokų (angl. *National Insurance contributions*), įprastai per pastaruosius dvejus mokestinius metus, Jums gali priklausyti Jūsų padarytomis įmokomis grindžiama pašalpa. Daugiau informacijos rasite **gov.uk/new-style-jobseekersallowance** arba **gov.uk/new-style-employment-and-support-allowance**.

Gyventojų konsultavimo biuras (angl. *The Citizens Advice Bureau (CAB)*)

CAB konsultantai gali padėti spręsti problemas, susijusias su bendrosios paskirties kreditu, pašalpomis, apgyvendinimu, lėšų skyrimu, skolomis, pensijomis ir santykių problemomis. Viskas, ką jie daro, yra konfidencialu ir nemokama. O jei grįžimui į darbą prireikia šiek tiek laiko, jie gali padėti Jums pasiruošti, suteikdami galimybių savanoriauti ir gauti kokybiškus mokymus bei akreditaciją. Vietinį CAB biurą galite rasti internete **cas.org.uk/bureaux**, o jei norite informacijos ir patarimų gauti iškart, apsilankykite internetinėje svetainėje **citizensadvice.org.uk**.

Jeigu Jums yra 50 ar daugiau metų ir Jūs kaupėte asmeninę ar darbovietės pensiją (grindžiamą nustatytomis įmokomis), „Pension Wise“ Jums gali suteikti nemokamų ir nešališkų patarimų, padėsiančių suprasti, kaip galite išsiimti savo pinigus.



Skambinkite telefonu **0800 138 3944** arba apsilankykite [pensionwise.gov.uk](https://www.pensionwise.gov.uk) ir užsiregistruokite asmeniniam vizitui biure arba konsultacijai telefonu.

3. Praktiniai naujo darbo paieškų patarimai

Škotijos įgūdžių plėtros agentūra (angl. *Skills Development Scotland (SDS)*)

Škotijos įgūdžių plėtros agentūra siūlo įvairias karjeros valdymo, įsidarbinimo galimybių ir informavimo paslaugas, padėsiančias Jums priimti gerai motyvuotus ir realistiškus sprendimus, susijusius su tolimesniais Jūsų žingsniais. Mūsų kvalifikuoti ir profesionalūs specialistai teikia nemokamas ir nešališkas rekomendacijas bei gali Jums padėti:

- identifikuoti savo dabartinius įgūdžius, kompetencijas ir stiprybes;
- padėti atrasti Jums tinkamą darbo ir karjeros sritį;
- užpildyti kreipimosi dėl darbo, mokymosi ar kvalifikacijos kėlimo formas;
- susikurti savo gyvenimo aprašymą ir motyvacinį laišką;
- pasiruošti pokalbiams dėl darbo.

Daugiau informacijos gausite apsilankę [myworldofwork.co.uk](https://www.myworldofwork.co.uk), paskambinę **0800 917 8000** arba atvykę į savo artimiausią SDS biurą.

Darbo birža (angl. *Jobcentre Plus*)

„Find a Job“ yra programa internete, kurioje Jūs galite įkelti savo gyvenimo aprašymus, užpildyti kreipimosi dėl darbo formas ir sekti savo darbo paieškos istoriją. Darbo birža „Jobcentre Plus“:

- padeda ieškoti tinkamiausių darbo pasiūlymų;
- konsultuoja mokymų klausimais;
- pataria dėl galimos finansinės pagalbos, susijusios su išlaidomis kelionėms, vaiko priežiūrai, įrankiams ar įrangai;
- teikia pagalbą bandomojo darbo klausimais, kad galėtumėte įrodyti darbdaviui, jog esate jam tinkamas asmuo;
- gali suteikti papildomos paramos, jei turite negalią.

Darbo galite ieškoti internetu, apsilankę [gov.uk/jobsearch](https://www.gov.uk/jobsearch). Norėdami gauti daugiau informacijos apie darbo biržos teikiamas paslaugas, apsilankykite [gov.uk/guidance/redundancy-help-finding-workand-claiming-benefit](https://www.gov.uk/guidance/redundancy-help-finding-workand-claiming-benefit).

4. Mokymosi ir kvalifikacijos kėlimo galimybių išsiaiškinimas

Škotijos įgūdžių plėtros agentūra (angl. *Skills Development Scotland (SDS)*)



Papildomas mokymasis ar kvalifikacijos kėlimas gali pagerinti Jūsų galimybę vėl įsidarbinti. Patyrinėkite savo galimybes, įskaitant mokymąsi koledže ar universitete, savanoriavimą ar mokymąsi darbo vietoje. Čia Jums padėti gali Jūsų vietos mokymosi paslaugų teikėjai.

Galima gauti finansavimą kursams, padėsiantiems Jums grįžti į darbą. Finansavimas gali būti teikiamas apmokant kursus, suteikiant subsidiją arba paskolą. Galima parama priklausys nuo Jūsų aplinkybių ir nuo kursų, kuriuos norite išklaudyti. Daugiau informacijos gausite apsilankę adresu myworldofwork.co.uk/learn-and-train arba paskambinę telefonu **0800 917 8000**.

Darbo birža (angl. *Jobcentre Plus*)

Darbo birža „Jobcentre Plus“ gali padėti apmokėti kvalifikacijos kėlimą ir (arba) pašalinti asmeninius su darbu susijusius barjerus. Daugiau informacijos galite gauti savo vietos darbo biržoje arba el. paštu rrs.enquiries@dwp.gsi.gov.uk.

The Big Plus

Jei turite problemų skaitydami, rašydami ar skaičiuodami, susirasti naują darbą gali būti sudėtinga. Tokiu atveju gali padėti „The Big Plus“. Tai puikus būdas pagerinti pagrindinius įgūdžius. Ši pagalba nemokama ir siūloma bet kokio amžiaus suaugusiems asmenims. Daugiau informacijos rasite apsilankę adresu thebigplus.com arba paskambinę telefonu **0800 917 8000**.

5. Verslo steigimas

Business Gateway

„Business Gateway“ teikia praktinę pagalbą ir konsultacijas naujai įsteigtoms įmonėms ir verslininkams. Ši institucija siūlo įvairius profesinius išteklius ir paslaugas, įskaitant:

- nemokamų vietinių seminarų ir renginių, organizuojamų visoje Škotijoje, programą;
- patyrusių verslo patarėjų teikiamas konsultacijas, atitinkančias specifinius verslo poreikius;
- verslo informaciją – paskirta komanda teikia informaciją ir paramą visais verslo įsteigimo ir augimo aspektais.

Ši institucija taip pat glaudžiai bendradarbiauja su įvairiausiomis profesinėmis organizacijomis, kad klientai gautų geriausius įmanomus patarimus, atitinkančius jų verslo ambicijas. Daugiau informacijos rasite apsilankę adresu bgateway.com, arba paskambinę telefonu **0300 013 4753**.



Didžiosios Britanijos pajamų mokesčių ir muitų departamentui (angl. *HMRC*)

Mažųjų ir vidutinio dydžio įmonių švietimo (angl. *The Small to Medium Enterprises (SME) Education*) komanda teikia įvairius verslui skirtus skaitmeninius produktus. Šie produktai skirti padėti įmonėms tiksliai ir laiku įgyvendinti savo įsipareigojimus HMRC. Ši parama teikiama per įvairius internetu pasiekiamus produktus. Daugiau informacijos rasite apsilankę adresu hmrc.gov.uk/startingup/help-support.htm

SDS-1372-LIT-Oct19